

Slotbijeenkomst Demeter 7 maart 2017

Verwelkoming en introductie door Paul Van Der Sluys

Beste landbouwers, adviseurs, partners, dames en heren,

Het Demeterproject kwam er in 2012 vanuit een dubbele problematiek op de Vlaamse en Nederlandse landbouwbodems. Enerzijds hebben ze een hoog nutriëntengehalte veroorzaakt door de hoge bemestingsdruk, waardoor vaak veel nutriënten uitspoelen naar het oppervlakte- en grondwater. Anderzijds daalde de bodemkwaliteit en de hoeveelheid organische stof er de voorbije 20 jaar.

Het Europese LIFE-project Demeter bood kansen om beide uitdagingen, de verbetering van de bodemkwaliteit (bv. de opbouw van bodemorganische stof) te verzoenen met een goede waterkwaliteit (minimale uitspoeling van nutriënten). De partners die binnen dit project aan de slag gingen zijn de Vlaamse Landmaatschappij (VLM), het Nederlandse Nutriënten Management Instituut (NMI) en de Universiteit Gent (UGent). Een complementair partnerschap dat een brug slaat tussen wetenschappelijke kennis en de dagdagelijkse praktijk. Hoe dat verlopen is verneemt u straks van hen zelf.

In naam van deze 3 partners wens ik vandaag dan ook een aantal organisaties en personen uitdrukkelijk te bedanken.

In de allereerste plaats de deelnemende landbouwers uit Vlaanderen en Nederland. Velen zijn er vandaag niet bij vanwege de afstand of omdat de werkzaamheden op het veld terug beginnen. Maar zonder hen was een project als Demeter slechts een theoretische oefening geweest. Dankzij hun bereidheid tot samenwerking met onze adviseurs en de adviseurs van NMI realiseerden we een project dat met beide voeten sterk in de praktijk staat, en dankzij de samenwerking met UGent toch ook heel degelijk wetenschappelijk gefundeerd is.

Daarnaast konden we ook rekenen op de expertise, medewerking, communicatiekanalen, .. van verschillende andere organisaties. Ik denk hierbij bijvoorbeeld aan de mooie bijdrage over de Demeter tool als opvolger van de koolstofsimulator in de Organische Stof publicatie van LNE, de teeltinput voor onze Demeter tool van organisaties zoals het bieteninstituut, de opmerkingen die we haalden uit de groepsbijeenkomsten van NMI, de kritische bedenkingen en inbreng van onze

reflectiegroepleden waarmee we tijdens de ontwikkelingsfase de Demetertool veel verbeterd hebben,...

Ook bedankt aan de Vlaamse Overheid en de Europese Commissie. Indien zij geen waarde zouden hechten aan investeren in kwaliteitsvolle landbouwbodems voor de toekomst, was er ook geen financiële steun geweest om dit project mogelijk te maken.

Tot slot, maar niet in het minst, ook hartelijk dank aan de familie Van Acker. We wilden van vandaag geen grootschalig seminarie maken, maar vooral een dag dicht bij de praktijk waarop adviseurs, organisaties, en vooral ook landbouwers van elkaar kunnen leren. De mooie locatie op het Hof Ter Vaeren van de Vanackers hier te Huldenberg zorgt er zeker voor dat dat mogelijk wordt. Daarnaast ook bedankt voor de praktische hulp bij het organiseren van deze dag.

Zoals ik al aangaf was de realisatie van het Demeterproject niet mogelijk geweest zonder de deelnemende landbouwers. Over hun inbreng in de realisatie van de Demetertool hoort u later meer. Onze kennisuitwisseling met het Nederlandse NMI zorgde ervoor dat we niet strak in onze rol bleven waarbij wij enkel adviseren naar de landbouwers toe, maar zelf ook meer stilstaan bij alle kennis en aandachtspunten die we van de landbouwers zelf terugkrijgen.

Zonder de wisselwerking tussen de landbouwers en adviseurs was bijvoorbeeld de creatie van een nieuwe informatiepakket "Een geslaagde oogst op een gezonde bodem" niet mogelijk geweest.

Dankzij hun vragen en inbreng kregen tijdens het project 16 heel concrete informatiefiches vorm over bodem- en bemestingsthema's waar landbouwers dagelijks mee bezig zijn.

Een aantal van deze thema's zijn: bemestingstechnieken, de zuurtegraad van de bodem, teeltkeuze en rotatie, de werking van zowel de Demetertool als de Bassistent,...

De komende jaren zal VLM deze taak verder in haar dagelijkse werking opnemen en de fiches verder actualiseren, nieuwe fiches maken en verder communiceren naar landbouwers, adviseurs en scholen, om zo verder in te spelen op veel gestelde vragen van land- en tuinbouwers.

Tijdens de receptie of tijdens de lunch deze middag kan u gerust een exemplaar meenemen. Ook op onze website zijn alle fiches vrij beschikbaar.

Een aantal organisaties en scholen, zoals Boerenbond en de professionele bachelors landbouw van de Hogeschool Gent vroegen al informatiesessies aan om onze Demetertool toe te lichten aan hun consulenten of studenten. Ook bepaalde informatiefiches werden al in groep toegelicht.

Als Vlaamse Landmaatschappij geven we hierbij ook graag aan dat we steeds bereid zijn om de kennis die we binnen projecten verwerven verder te verspreiden zodat investeringen optimaal verder dagelijks gebruikt worden en via een brede groep aan intermediairs blijvend bij de

landbouwers terecht komen. Voor toelichtingen over de Demetertool en duurzame bemesting mogen jullie dus zeker VLM contacteren.

Een tijd geleden kregen we te horen dat huidige landbouw cursussen vaak meer over administratie, boekhouding, wetgeving,... gaan dan over landbouw zelf. Dankzij dit project zagen we ook intern bij VLM ons perspectief verbreden van een eerder eenzijdige focus op de waterkwaliteit via de nitraatresidumeting, naar een bredere aanpak, waarbij ook de bodemkwaliteit en het bedrijfsniveau meer plaats kregen. Iets wat in het nieuwe MAP ook tot uiting is gekomen. Deze geïntegreerde aanpak is zeker nodig om ervoor te zorgen dat de aanpak van één probleem, het realiseren van een betere waterkwaliteit in de toekomst minder effect heeft op andere belangrijke zaken, zoals de bodemkwaliteit. In Nederland speelde dit minder en was er reeds van in het begin meer aandacht voor bodemaspecten. Enerzijds omdat NMI een privé instantie is, maar anderzijds ook omdat het instrument van nitraatresidumeting in Nederland vanuit de wetgeving niet opgelegd wordt. Verschillen die we straks tijdens de toelichtingen en de workshop ongetwijfeld verder kunnen bespreken.

Dan geef ik nu graag het woord aan Steven Sleutel, professor bodembeheer aan de Universiteit Gent, die jullie met de eerste presentatie van vandaag meer zal vertellen over de realisatie van de Demetertool zelf en een aantal scenario's zal voorstellen. Verder wens ik jullie nog een heel interessante dag toe.

